

LAKIALOITE 73/2013 vp

Laki osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Lakialoitteessa ehdotetaan osakeyhtiölain II osan 5 luvun 3 §:n muuttamista niin, että osakeyhtiöiden toimitusjohtajan sekä muun ylimmän johdon palkoista ja palkkioista päätettäisiin yhtiökokouksessa. Tämä muuttaisi nykytilaa niin, että ylimmän johdon palkoista ja palkkioista päättäminen siirtyisi yhtiön hallituksesta yhtiökokouksen päätettäväksi. Lakimuutoksen myötä osakeyhtiön omistajien vaikutusmahdollisuudet paranevat ja palkitsemisjärjestelmien avoimuus lisääntyy.

1 Lakialoitteen perustelut

Suomessa on vuosien ajan käyty vilkasta ja kiihkeää keskustelua osakeyhtiöiden ylimmän johdon palkitsemisjärjestelmistä. Johdon palkitsemisjärjestelmät ovat vakiintuneet osaksi yhtiöiden toimintaa, ja niiden avulla pyritään kannustamaan ja sitouttamaan yhtiöiden ylintä johtoa, jotta yhtiön toiminta ja taloudellinen tulos kehittävät positiiviseen suuntaan.

Yhtiöiden johtajien bonus- ja optiojärjestelyt on kansalaisten piirissä koettu kohtuuttomina, koska palkkiosta päätetään pienessä piirissä ja varsinaisen palkan päälle maksettavien bonus-taso nousee usein varsin korkeaksi. Myös osakesäästäjät ja piensijoittajat arvioivat vaikutusmahdollisuutensa ylimmän johdon palkitsemisjärjestelmien suhteen olemattomiksi.

Samanaikaisesti ylimmän johdon palkitsemisjärjestelmien yleistymisen kanssa on työmarkkinoilla edellytetty työntekijöiltä malttia palkka-

neuvotteluissa. Poliitikot ja elinkeinoelämä ovat perustelleet palkkamalttia mm. julkisen talouden velkaantumisella ja teollisuuden kilpailukykyongelmilla. Suomalaiset palkansaajat ovatkin osallistuneet taloustalkoisiin suostumalla kohtuullisiin palkankorotuksiin, joilla heidän ostovoimansa on käytännössä laskenut elinkustannusindeksillä mitattuna. Työttömät, eläkeläiset ja toimeentulotuen varassa elävät ovat jääneet ansiokohityksessä työntekijöitäkin huonommalle osalle.

Näihin taustoihin nojaten eri yhtiöiden johtajien anteliaat palkitsemisjärjestelmät tuntuvat kohtuuttomilta. Nokian toimitusjohtaja Stephen Elopin jättimäiset miljoonabonukset ovat viimeisin osoitus palkitsemisjärjestelystä, jota kansalaisten on hyvin vaikea hyväksyä.

Osakeyhtiöiden ylimmän johdon palkitseminen pitäisi siirtää Suomessa yhtiökokouksien päätettäväksi. Jos yhtiökokouksen roolia palkitsemisesta kasvatettaisiin, myös päätöksien avoimuus ja läpinäkyvyys lisääntyy. Samoin osakkeenomistajien päätösvalta kasvaa, ja myös sitä kautta demokratia lisääntyy yhtiökokouksissa.

2 Kansainvälinen kehitys

Sveitsin kansanäänestyksessä hyväksytyn lakiesityksen mukaan Sveitsin pörssiyhtiöiden johtajien palkkiot pitää vastedes hyväksyä vuosittain yhtiökokouksissa. Osakkeenomistajat voivat halutessaan myös estää uusille tai pois lähteville johtajille maksettavat lisäpalkkiot.

Sveitsin ratkaisu lisännee entisestään paineita johdon palkitsemista koskevien sääntöjen tiukentamiseen Euroopassa. Seuraamalla Sveitsin esimerkkiä Suomi voi olla yksi Euroopan valtioiden edelläkävijöitä muuttamalla lainsäädäntöään paremmin kansalaisten oikeustajua vastaavaksi ja samalla kehittää osakkeenomistajien

vaikutusmahdollisuuksia ja osakeyhtiöiden avoimuutta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään osakeyhtiölain (624/2006) 5 luvun 3 §:n 2 momenttiin uusi 3 a kohta seuraavasti:

5 luku

Yhtiökokous

3 §

Varsinainen ja ylimääräinen yhtiökokous

3 a) toimitusjohtajan sekä muun yhtiön ylimmän johdon vuosipalkoista ja -palkkioista;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa on päätettävä:

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2013

Risto Kalliorinne /vas
Silvia Modig /vas
Aino-Kaisa Pekonen /vas
Martti Korhonen /vas
Maria Tolppanen /ps
Eila Tiainen /vas
Annika Lapintie /vas
Kari Uotila /vas
Erkki Virtanen /vas
Anna Kontula /vas
Jari Myllykoski /vas
James Hirvisaari /ml1
Mirja Vehkaperä /kesk
Eeva-Maria Maijala /kesk

Pirkko Mattila /ps
Ismo Soukola /ps
Johanna Karimäki /vihr
Reijo Hongisto /ps
Markus Mustajärvi /vr
Markku Eestilä /kok
Raimo Piirainen /sd
Suna Kymäläinen /sd
Sari Palm /kd
Pentti Kettunen /ps
Kari Rajamäki /sd
Jyrki Yrttiaho /vr
Elisabeth Naucclér /r
Satu Haapanen /vihr